

Tíðindi til føroyingar uttanlanda stuðla av tí føroysku sjómanskirkjuni.

Høgætt mest sum alla vikuna

09.05.2016 - 09:19

Hesa vikuna fer luft at reka ímóti Føroyum úr ættunum ímillum landnyrðing og útnyrðing - tó fer hann at mala úr ymsum ættum eina løtu mikudagin.

Talan er ikki um nógván vind. Í morgun er vindferðin um 12 til 15 m/s, men vindferðin fer at minka í dag og í morgin. Seinnapartin týsdagin til fyrrapartin hósdagin verður bert lítil vindur. So veksur vindurin aftur eitt sindur.

Tað regnar illa í morgun. Ein hitabrúgv er oman fyri okkara leiðir, og úr henni regnar. Hon stendur still, flytur seg ikki. Tað fer at regna úr henni í dag - ilt er at siga, nær einki er eftir. Tá ið tað er slitið í, verður turt í nakrar dagar.

Hitin hesa vikuna fer at liggja um 6 - 7 stig.

Nordlysid.fo

Eldur í Maersk Line-skipi eftir samanstoyst

Bingjuskipið Safmarine Meru hjá Maersk Line stoytti leygarkvøldið saman við týska bingjuskipinum Northen Jasper, 120 fjórðingar eystan fyri kinesiska havnarbýin Ningbo. Safmarine Meru fekk stóran skaða og eldur kom í skipið. Manningin, ið telur 22 mans, varð bjargað í øllum góðum.

Safmarine Meru, ið er upp á 50.415 DWT, var á veg úr Qingdao til Ningbo í Kina, tá samanstoysturin hendi klokkan 01.13 lokala tíð.

Stutt eftir samanstoystin fór manningin á Safmarine Meru av brennandi bingjuskipinum og varð tikin upp av Northen Jasper.

Tað rýkur framvegis umborð á Safmarine Meru, sum nú liggur við teym, meðan kinesisku myndugleikarnir arbeiða við at sløkkja eldin.

Safmarine Meru kann taka 4.650 bingjur. Tað er bygt í 2006 og siglir undir Hong Kong flaggi. Tá samanstoysturin hendi hevði skipið færri enn 400 fullar bingjur umborð. Safmarine Meru er partur av TP18 tænastruni hjá Maersk Line.

Kelda: Maersk Line

Antares.fo

Laksaútflutningurin úr Chile raktur av tiltøkum

Laksaútflutningurin úr Chile er raktur av ferðsluförðingum, sum fiskimenn í Chile hava sett í verk. Fiskimenninir hava m.a. blokerað ferðsluna til og frá oynni Chiloe, har tveir triðingar av virkingarkapasitetinum fyri laksu eru staðsettir. Hetta merkir, at laksaframleiðararnir ikki fáa sent sínar vørur á útlendsku marknaðirnar í m.a. USA og Brasil.

Fiskimenninir eru ónøgdir við tað tilboðið um stuðul, sum Chilenska stjórnin hevur boðið teimum í kjalarvørrinum av trupulleikunum við reyðalguni, sum hevur forðað fiskiskapinum í hesum partinum av landinum. Trupulleikarnir við reyðalgunum verða hildnir at stava frá veðurfyribrigdinum El nino, sum hevur hækkað sjóvarhitan í hesum partinum av kyrrahavinum.

Støðan á laksamarknaðinum er frammanundan trupul við tað, at tað er torført hjá framleiðarunum at nøkta eftirspurningin eftir laksu.

Keldur: ilaks.no/ Undercurrent News/Vinnuhúsið

Antares.fo

Sum lið í strembanini hjá Maersk Oil at skerja útreiðslurnar við 20 prosentum innan árslok í ár, sigur felagið nú 40 starvsfólkum upp. Uppsagnirnar raka meðarbeiðarar í starvi í Keypmannahavn, aberdeen og Stavanger.

"Einoghvør skerjing í starvsfólkatalinum er sera harmulig", sigur stjórin í Maersk Oil, Jakob Thomasen. "Dagsins broytingar eru neyðugar til tess at tryggja, at okkara felagsskapur avspeglar marknaðin í dag, og at útreiðslurnar eru bundnar saman við virkseminum", sigur Jakob Thomasen.

Maersk Oil hevði 1. ársfjórðing 2016 eitt undirskot upp á 29 miljónir dollarar. Maersk Oil er nú ført fyri at framleiða olju fyri ein miðal break-even prís upp á 40-45 dollarar fyri tunnuna. Hetta munar tó ikki á einum marknaði, har miðalprísurin í 1. ársfjórðing lá um 34 dollarar fyri tunnuna.

Í 1. ársfjórðingi lógu útreiðslurnar hjá Maersk Oil til leitingarvirkssemi á 57 miljónum dollarum ímóti 162 miljónum dollarum í sama ársfjórðingi í fjør.

Kelda. Maersk Oil/maritimedanmark.dk
Antares.fo

Meðan bíðað verður eftir Panamaskjølunum

09.05.2016 - 12:08

Tað finnast skjøl sum í hesum bíðitíðarbili átti at haft áhuga hjá okkara Public Service tíðindaleiðara, skjøl sum okkara tjóð alt at hesum degi hevur grunda sín samleika á. Hesi skjøl eru í mun til Panamaskjøluni atkomulig fyri hvønn tann sum hevur áhuga í Gravandi Sjournalistikki. Og sum almennur Public Service stovnur eru vit ikki so fá, sum við spenningi vænta, at her fer at vera gjørt eitt arbeiði og tað til lítar, soleiðis at tað sum enn stendur svart á hvítt annahvørt verður sannað ella avsannað. Skjøluni finnast í tveimum testamentum á 1241 síður og ivaleyst finnast tey inni a Public Service stovninum, so tað er bara at fara til verka. Tit rullaðu alt skjútsi framm fyri 140 undirskriftir! Vit sum eru ónd, óvitandi, kærleiksleys, dømandi og halda okkum at vera so góð, vit býttu, vit sum ikki grótu gleðistár í løgtingssalinum lagnutungu dagin, vit sum ikki vóru sjónvarpaði, men sum grótu sorgartár, og sum enn gráta, vit eru tó ein tvungin partur av gjaldinum fyri svartadýkið. Tað sær út sum um vit mega fáa eina nýggja autorisatióin fyri hesi grundskjøl: frá Bispi? Edmundi? Laksafoss? ella Høgna? og fleiri ?? Her er talan um meira, enn Panamaskjøl.

Her er ikki talan um onkran kúll, sum hevur krógva nakrar krónur, men um eina kloyvda, fyri ikki at siga syndraða tjóð. Nú er ábyrgdin tykkara.

Ólavur í Mittúni

Nordlysid.fo

Umhvørvisvikan merkir grønari framtíð

09.05.2016 - 15:08

Í dag byrjar árliga Umhvørvisvikan, sum Norðoya kunningarstova skipar fyri vegna Klaksvíkar kommunu.

Í dag byrjar árliga Umhvørvisvikan, sum Norðoya kunningarstova skipar fyri vegna Klaksvíkar kommunu. Skráin fyri vikuna er sum altíð fjølbroytt og áhugaverd, og í samband við umhvørvisvikuna, hevur Jógvan Skorheim, borgarstjóri hesa heilsan til allar borgarar í Klaksvíkar kommunu:

Nú eru vit komin væl inni maimánaða, og vit nærkast av álvara ljósu og grønu árstíðini. Lembing, fótboldur og hendinga sóldagar bera greiðu boðini um, at vit eru komin til summerhálvuna, og tað eru vit helst nógv, sum fegnast um. Føroyska summarið er í øllum førum nakað av tí besta, sum eg veit.

Í vaksandi mun eru bæði føroyingar og útlendingar farnir at ferðast nógv í føroysku náttúruni, sum ber orð fyri at vera ein hin vakrasta í heiminum. Fjöll, firðir og fuglalív hava gjørt Føroyar heimskendar fyri at vera "óspiltar", men sjálvt ikki fjarskotnu Føroyar sleppa undan teimum umhvørvisligu avbjóðingunum, sum allur heimurin hevur fyri sær. Tí er tað sera viðkomandi at hava umhvørvisviku, har vit í felag seta sjóneykuna á rudding, endurnýtslu og umhvørvið sum heild.

Í Klaksvík eiga vit sjálvandi at ganga fremst á umhvørvisøkinum, eins og vit gera tað á so nógvum øðrum økjum. Sjóhitaskipanin, løðistøðin til EL-bilar og nýggja spillivatnsskipanin eru góð og ítøkilig dømi um, hvussu vit virka fyri, at Klaksvíkar kommuna skal vera grønari í framtíðini. Men um dreymurin um eina grøna kommunu skal gerast veruleiki, so mugu vit øll lyfta í felag, og til nettupp hetta er umhvørvisvikan eitt ómetaliga gott høvi.

Alla vikuna verður lagt upp til, at allur býurin verður ruddaður væl, og harafturat eru fleiri áhugaverdir fyrilestrar og tiltøk á skránni, har til ber at fáa innlit í ymisk evni, sum til dømis plantulív, gagnplantur í matgerð og endurnýtslu. Harumframt verður aftur í ár skipað fyri teknikappingum fyri skúlabólkum og næmingum í 4. flokki, og soleiðis eru yngri borgararnir í býnum eisini við til at mynda umhvørvisvikuna.

Við hesum ynski eg øllum eina góða og hugaliga umhvørvisviku, har vit saman virka fyri, at Klaksvík framhaldandi verður óspilt í grønu framtíðini.

Nordlysid.fo

Laksaútflutningurin úr Chile raktur av tiltøkum

09.05.2016 - 15:15

Laksaútflutningurin úr Chile er raktur av ferðsluförðingum, sum fiskimenn í Chile hava sett í verk. Tað skrivar Vinnuhúsið í dag.

Fiskimennirnir hava m.a. blokerað ferðsluna til og frá oynni Chiloe, har tveir triðingar av virkingarkapasitetinum fyri laks eru staðsettir. Hetta merkir, at laksaframleiðararnir ikki fáa sent sínar vørur á útlendsku marknaðirnar í m.a. USA og Brasil.

Fiskimennirnir eru ónøgdur við tilboðið um stuðul, sum Chilenska stjórnin hevur boðið teimum í kjalarvørrinum av trupulleikunum við reyðalguni, sum hevur forðað fiskiskapinum í hesum partinum av landinum. Trupulleikarnir við reyðalgunum verða hildnir at stava frá veðurfyribrigðinum El nino, sum hevur hækkað sjóvarhitan í hesum partinum av kyrrahavinum.

Støðan á laksamarknaðinum er frammanundan trupul, við tað at tað er torført hjá framleiðarunum at nøkta eftirspurningin eftir laks.

Nordlysid.fo

Lønarútgjaldingarnar 8,5% hægri higartil í ár í mun til sama tíðarskeið í fjør

Mánaðarligu hagtølini fyri útgoldnar lønir eru dagførd til og við apríl mánað. Árstíðarjavnaðu lønarútgjaldingarnar vóru í apríl 713 mkr, ið er 7,7% meira enn sama mánað í fjør. Samlaðu lønarútgjaldingarnar fyrstu 4 mánaðirnar av árinum eru 8,5% hægri í mun til somu mánaðirnar í 2015. Árliga broytingin í samlaðu lønarútgjaldingunum í 2015 í mun til 2014 var 6,3%. Í løtuni er árliga broytingin 6,8%, ið er nøkulunda sama stigið sum fyri undanfarnu mánaðirnar av 2016.

Stutt um árstíðarjavning og trend

Árstíðarjavnað tøl eru reinsað fyri árstíðaravvik, sum t.d. afturvendandi sveiggið í virkseminum millum vár og summer, heyst og vetur. Hetta merkir, at til ber at hyggja eftir gongdini mánað fyri mánað, uttan at samanberingin verður órógvað av regluligum sveiggjum millum árstíðirnar.

Í trendinum er harumframt lagt upp fyri øðrum óreglusemi í mánaðarligu tølunum, og tá sæst tann undirliggjandi langtíðargongdin í lønunum.

Jn.fo

Christian í Grótinum kemur á Fuglafjørð fullfermdur

Christian í Grótinum kemur á Fuglafjørð kl. 8 í morgun fullfermdur av svartkjafti - uml. 2.500 tons, sum teir landa til Havsbrún.

Christian í Grótinum hevur roynt sunnast í føroyskum sjógv, tað er hampuliga góður svartkjaftur, skipini fingur har suðuri, søgdu teir tá ið vit tosaðu umborð.

Tvey íslensk skip - Vilhelm Thorsteinsson og Børkur - eru farin at sigla til Íslands, báðir eru teir fullfermdir.

Tey íslensku skipini hava roynt eystur úr Fugloynni, sum vit hava skilt, so er eisini hampuligur fiskiskapur har. Fleiri íslensk skip eru á tí økinum.

Tey russisku svartkjaftaskipini royna víða um.

Jn.fo

Tómt tangaskip rikið á land

Nógvir spurningar eru reistir, eftir at eitt tomt tangaskip er rikið uppá land á liberisku strondina í VesturAfrika, skrivar the Guardian

Mynduleikarnir eru nú farnir at kanna, hvat kann verða hent, áðrenn gøtuføra skipið rak á land.

Hvørki manning ella bjargingarbátar eru umborð.

64 metrar langa Tamaya 1, sum skipið eitur, er upprunaliga skrásett í Panama, og seinasta kenda knattstøða hjá skipinum er nakaðvæl norðanfyri Liberia, men tó framvegis út fyri Afrika. Tað var knattstøðan hjá skipinum 21. apríl í ár.

Ein teori

Fólk á staðnum funnu skipið, og síðani hava borgarar helst rænt tað, sum kundi rænast úr skipinum. Myndugleikar hava tó, hóast fáar slóðir eru at elta, eina teori um, hvat kann verða farið fram, áðrenn skipið rak á land.

- Okkara besta boð er, at skipseigarin er farin á húsagang, og tí ikki kundi rinda manningin løn. Tí er manningin farin í bjargingarbátarnar og farin frá skipinum, sigur talsmaður fyri havnamyndugleikarnar í Liberia, skrivar The Guardian.

Kvf.fo

BBC-journalistur útvístur úr NorðurKorea

Rupert Wingfield-Hays, journalistur, er útvístur úr NorðurKorea, eftir at hann hevur gjørt reportagur úr NorðurKorea

Hann varð steðgaður, tá hann skuldi fara umborð á flogfarið fríggjadagin. Hann varð tikin við til avhoyringar, og varð noyddur at skriva undir eina samtykt, skrivar BBC.

Hann var í NorðurKorea saman við einum framleiðara og einum fotografi í sambandi við fyrsta floksfundin hjá kommunistaflokkinum í NorðurKorea í 36 ár. Æltanin var, at tey trý skuldu fylgja eini sendinevnd av Nobelheiðursvinnarum, sum vóru lestrarferð í NorðurKorea. Og tey trý høvdu gjørt fleiri reportagur, sum vístu lívið í høvuðsstaðnum.

Strangt eftirlit

Sambært heimasíðuni hjá BBC, var landsins leiðari ónøgdur við reportagurnar, sum tey høvdu gjørt. Stýrið í NorðurKorea kannar neyvt, hvørjar myndir sleppa út úr landinum. Almennu myndirnar vísa sum oftast stórar skrúðgongur og stórar plakatir av Kim Jong-un.

Arbeiðsumstøðurnar hjá journalistum eru stak vánaligar undir stýrinum, og pressufrælsið er ikki í landinum.

Og farnu viku var ætlanin, at landið skuldi vísa seg frá síni bestu síðu, og millum annað varð bann sett fyri brúðleypum og jarðarferðum.

Samtykt á floksfundi

Á floksfundinum hjá norðurkoreiska kommunistaflokkinum, varð millum annað samtykt, at landið skal økja um talið og nútímansgerða kjarnorkuvápnini, -hóast Kim Jong-un hevur sagt, at landið hevur kravt at umheimurin skal minka um talið av vápnum.

Kvf.fo

Floksformenn á fund um stjórnarskipanina

Í næstu viku fáa formenninir í politisku flokkunum fundarboð frá løgmanni um stjórnarskipanina, sigur Aksel V. Johannesen, løgmaður

Sambært samgonguskjalinum skal nýggj føroysk stjórnarskipan staðfesta, at Føroya fólk hevur valdið í Føroyum.

Lógin um stjórnarskipanina, sum sambært løgmanni skal leggjast fyri løgtingið í heyst, skal áseta og útgreina sjálvsavgerðarrættin og fólkaræðisliga stýrslagið hjá Føroya fólk.

Fólkaatkvøða verður um stjórnarskipanina í seinasta lagi í 2017 stendur í samgonguskjalinum.

Ætlanin er, at floksformenninir skulu gera lógaruppskotið við serkønari hjálp frá embætisfólkum á Løgmannsskrivstovuni.

Kvf.fo

Borgarstjórin: Áir verða ikki turrlagdar

09.05.2016 - 20:27

Jógvan Skorheim, borgarstjóri í Klaksvíkar kommunu, sigur, at kommunan hevur havt gott samskipti við Kunoyar kommunu og hagapartarnar um vatnið

Borgarstjórin í Klaksvík vísir aftur, at áir í Kunoyinni verða turrlagdar, tí tær skulu brúkast at veita nýggju smoltstøðini hjá Bakkafrosti vatn.

Jógvan Skorheim, borgarstjóri í Klaksvíkar kommunu, sigur, at kommunan hevur havt gott samskipti við Kunoyar kommunu og hagapartarnar um vatnið.

Kvf.fo

Dálking og gangur í Runavík og Fuglafirði

09.05.2016 - 20:32

Borgarar tala nú at

Svávulútlát og gangur frá skipum er gerandiskostur hjá fleiri, ið bógva við ídnaðarhavnir.

Tað fær nú borgarar í Runavík og Fuglafirði at tala at.

Sirið Stenberg, landsstýriskvinna í umhvørvismálum, sigur, at arbeitt verður við málinum, og ein kunngerð verður væntandi liðug í juni.

Ætlanin er, at sama lóggáva verður galdandi í Føroyum sum í grannalondunum, sigur hon Kv.f.fo

Áki Bertholdsen 09.05.2016 (09:55)

Miðflokkurin vil upp í samgonguna

– Vit vilja vera við í samgonguni.

Tað sigur Bill Justinussen, tingmaður fyri Miðflokkinn.

Men hann leggur dent á, at málið um samkynt hjúnalag fer at fáa stóra ávirkan á, hvat samgongan ger við málið um samkynd hjúnalag.

Tað, hann sipar til, er, at hóast Løgtingið hevur samtykt at loyva samkyndum at giftast, er tað verri enn so endaliga samtykt enn. Málið skal nevniliga bæði fyri í danska Fólkatíninginum og síðani aftur í Løgtinginum, áðrenn tað kann setast í verk.

– Vit vilja fegin upp í samgonguna, og har kunnu vit hjálpa samgonguni at fáa málið um samkynd hjúnalag aftur á tað rætta sporið. Men Miðflokkurin fer ikki í eina samgongu, sum loyvir samkyndum at giftast, leggur hann afturat.

Hann vísir á, at samkynt hjúnalag er ikki eitt mál hjá samgonguni, tí tað er eitt mál, fyra einstakar tingkvinnur hava reist. Og hóast málið krevur fleiri viðgerðir afturat, stendur tað onganstaðni, at tað er landsstýriskvinnan í familjumálum, Sirið Stenberg, sum skal gera tað.

– Tað einasta rætta er, at samgongan vísir málinum frá sær og letur tær fyra tingkvinnurnar arbeiða víðari við tí, uttan at blanda landsstýrið uppí, heldur Bill Justinussen.

– Landsstýrið eigur bara at arbeiða við málum, sum samgongan hevur samtykt at arbeiða við. Hetta er ikki eitt av teimum, og tí eigur landsstýrið ikki at blanda seg upp í.

Hann sigur, at Miðflokkurin er eisini sinnaður til at hjálpa samgonguni at yvirtaka familjumál frá donskum myndugleikum, og so kunnu vit gera okkara egnu lógir um borgarlig rættindi hjá føroyingum.

– Og kann tað prógvast, at einstakir bólkar í samfelagnum ikki hava ávís borgarlig rættindi, mugu tit taka tað upp tá.

Bill Justinussen sigur, at Miðflokkurin kann bjóða samgonguni støðufesti, skipað viðurskifti, og rættartrygd. Hann sigur, at flokkurin kann tryggja samgonguni, at einstakir tinglimir, sum enntá eru uttan fyri samgonguna, ikki sleppa at trumfa síni mál ígjøgnum uttan um landsstýrið.

Hann sigur, at tað hendi tvær ferðir, beint áðrenn løgtingið fór í summarfrí, har Løgtingið samtykti uppskot frá Sonju Jógvansdóttir, hóast landsstýriskvinnan á økinum, Eyðgunn Samuelsen, helt, at tað var óheppið, tí talan var um mál, hon arbeiðdi við.

Bill Justinussen sigur eisini, at Miðflokkurin kann eisini hjálpa samgonguni við eini nýggjari fiskivinnuskipan.

– Men higartil mugu vit staðfesta, at samgongan hevur raðfest samkynd hjúnalag framum eina fiskivinnuskipan, sigur Bill Justinussen.

In.fo

Eirikur Lindenskov 09.05.2016 (10:31)

Hækka pensjónsaldurin hjá politikarum

Ein meiriluti í danska Fókatinginum er samdur um, at pensjónsaldurin hjá politikarum skal hækast.

Tað hevur verið funnist nógv at politikarum í Danmark fyri ikki at vilja ganga undir somu treytir, sum vanligu fólkið. Teir hava sera fyrimunagóða pensjónsskipan, sum tryggjar teimum pensjón, frá tí at teir eru 60 ára gamlir, um teir eru valdir á ting fyri 2007.

Nú eru Javanaðarflokkurin, Vinstri, Radikal, Konservativu, Liberal Alliance og Danskí Fólkaflokkurin samdir um, at hetta skal broytast eftir næsta fólkatingssval.

Tá verður tað soleiðis – fyri nýggju fólkatingslimirnar – at teir verða pensjóneraðir júst sum fólkið í Danmark annars. Og tá pensjónsaldurin hjá fólkinum í framtíðini verður hækkaður, so hækkar hann eisini hjá politikarum.

Tað verður eisini gjørt soleiðis, at politikarar ikki longur fáa dupulta løn frá tveimum almennum embætum. Um nú til dømis ein borgastjóri verður valdur í fólkatingið, so fær hann ikki fráfaringsløn sum borgarstjóri oman á lønina sum fólkatingsmaður longur.

Okkara løgting hevur eisini eina sera góða pensjónsskipan – sum uttan iva er tann besta í landinum. Tingfólk fáa løn og pensjón sum tænaðumenn. Munurin er bara, at meðan ein vanligur tænaðumaður skal arbeiða í 37 ár fyri at fáa fulla pensjón, so skal eitt tingfólk bara arbeiða í 16 ár. Og meðan ein vanligur tænaðumaður ikki kann fara frá við fullari pensjón fyrr enn hann er 67 ár, so kann eitt tingfólk fara frá, tá tað er 60 ára gamalt, um aldurin á tingfólkinum pluss tvær ferðir starvsaldurin er 90. Tað vil siga, at eitt tingfólk, sum er 60 ár, kann fara frá sum 60 ára gamal við fullari pensjón, um viðkomandi hevur sitið á tingið í 15 ár.

Løgtingið hevur – eftir uppskoti frá Kaj Leo Holm Johannesen, táverandi lögmanni – broytt skipanina fyri landsstýrisfólk, sum hevði enn fleiri fyrimunir, enn tann hjá tingfólki. Tí landsstýrisfólk fingtu fulla pensjón eftir átta árum. Hetta er broytt, so landsstýrisfólk fáa 15 prosent í pensjón á sama hátt, sum øll onnur. Samstundis varð lønin hækkað.

Tað liggur í luftini, at fólkapensjónsaldurin í Føroyum fer at hækka. Men tað er einki sum bendir á, at tinfólk ætla at broyta síni egni pensjónsviðurskifti. Einki uppskot er um tað, einki stendur í samgonguskjalinum um tað – í heila tikið verður tað ikki tikið upp á tungu í politisku skipanini.
In.fo

Áki Bertholdsen 09.05.2016 (11:50)

Vilja heldur missa blokkir og fáa frælsi

Fáa føroyingar ikki stórri ræði á uttanríkispolitiska økinum, eiga vit at taka loysing

Tað staðfestir Framsókn, sum hevur havt aðalfund.

Flokkurin staðfestir, at undandarna samgonga steðgaði sjálvstýristilgongdini í Føroyum, og hon steðgaði øllum virkseimi fram ímóti hesum máli.

- Í samgonguni við Javanaðarflokkir og Tjóðveldi hava einar sjálvstøðugar Føroyar aftur fingið rúmd. Vit hava dirvi og tora at seta hetta aftur á dagsskrá.

Framsókn staðfestir somuleiðis, at føroyingar skulu hava egnu rødd og rætt at gera av egin viðurskifti í uttanríkispolitikki.

- Tí fer Framsókn og samgongan at endurskoða uttanríkispolitisku heimildarlógina, tí har eru ov nógvar forðingar fyri eini fríari føroyskari luttøku og umboðan og soleiðis missa føroyingar ávirkan, marknaðir og menningarmøguleikar, sigur Framsókn.

Flokkurin sigur, at Uttanríkisráðið, har Poul Michelsen úr Framsókn er landsstýrismaður, er farið undir eina tilgongd, sum skal geva Føroyum sjálvstøðugan limaskap í norðurlendskum, evropiskum og alheims stovnum, eisini í Norðurlandaráðnum, EFTA, WTO og IOC.

- Eftir ætlan verður limaskapur søktur í ár. Vónandi fáa vit limaskap - og fáa vit ikki tað, fáa vit staðfest, hvar forðingarnar fyri limaskapi eru, sigur Framsókn.

- Sagt verður, at Danmark er eitt ríki, sum bara hevur ein uttanríkispolitikk og eina umboðan í norðurlendskum, evropiskum og alheims felagsskapum og fyri hesar avmarkingar fáa vit 600 - 700 milliónir krónur um árið.

Framsókn sigur, at tað er lítið at ivast í, at teir móguleikar, og tann ávirkan, vit missa, er munandi meira verd enn henda upphæddin vit fáa um árið.

- Fáa vit ikki størri uttanríkispolitiskt frælsi, er tað okkara sannføring, at vit eiga at velja frælsi og at troyta teir móguleikar, sum vit í dag ikki hava.

- Ein avleiðing av hesum kann verða, at Danmark tekur blokkstuðulin burtur, men vit eru munandi betri farin við at vera ein sjálvstøðug tjóð í alheiminum og teimum felagsskapum hesin virkar undir, sigur Framsókn.

In.fo

Hallur av Rana 09.05.2016 (12:15)

EIK húsagangurin aftur í rættinum

Hóast tað eru seks ár síðani, at Eik Banki fór á húsagang, so er rættarmálið hjá Finansiell Stabilitet, ið mátti traðka til og bjarga bankanum, móti fyrrverandi oddafólkunum í bankanum og teirra grannskoðara, enn ikki avgreitt.

Nakrir sokallaðir serligt fyrireikandi rættarfundir hava verið í Føroya rætti, og fríggjadagin í næstu viku er aftur ein á skránni.

Dómarin í málinum er Henrik Møller, meðan saksøkjari er Finansiell Stabilitet, og er tað Claus Juel Hansen, sakførari, ið stendur fyri sakarmálinum.

Tey saksøktu eru Frithleif Olsen, ið hevur Ingi Højgaard til verja, Odd Arild Bjellvåg, ið hevur Djóni Thomassen til verja, Peter Marner Åge Jacobsen, ið hevur Søren Lundsgaard til verja, Bjarni Olsen, ið hevur Philip Baruch til verja, Hans Jóhan Laksá, ið hevur Jes Anker Mikkelsen til verja, og P/F Nota, ið eisini hava Jes Anker Mikkelsen til verja.

Harumframt eru tveir persónar og trý feløg "procestilvarset." Tað vil siga, at tey ikki eru stevnd, men kunnu vænta at verða tað.

Tey eru Tormund A. Joensen, Rakul Dam, Chartis Europe S.A., Tryggingarfelagið Føroyar P/F og AIG Europe Ltd.

In.fo

Eirikur Lindenskov 09.05.2016 (13:05)

Avdúka 214.000 nøvn úr Panamaskjølum í kvøld

Í kvøld klokakn 19 letur upp ein databasi við nøvnunum á teimum áleið 214.000 feløgum, sum advokatfelagið Mossack Fonseca hevur stovnað fyri kundar kring allan heimin, sum av eini ella aðrari orsök hava tørv á at goyma sínar peningangdir.

Í databasanum verða eisini – har tað er gjørligt – nøvnini á teimum partaeigarum og endaligu eigarum, sum ikki síggjast í almennu partafelagsvirlitunum.

Tað er altjóða felagsskapurin fyri kannandi journalistar, ICIJ í Washington, sum boðar frá hesum.

Á Taks sita tey spent og bíða, um fongur verður har fyri føroyska landskassan. Eyðun Mørkøre, stjóri í Taks, segði við útvarpið, at Taks samstarvar við skattamyndugleikar í Danmark og í Grønlandi, og at tey samskifta saman og fara at kunna hvønn annan um nøvn, sum tey koma fram á – og sum kunnu hava áhuga.

Men á Taks vita tey als einki um, hvørt nakað froytskt felag ella froytsk nøvn eru at finna í skjalatilfarinum.

– Men vit fara so at finna út av, hvussu vit kunnu brúka orku til hetta, og verður okkurt av froytskum áhuga funnið, so mugu vit royna at finna út av, hvat liggur í tí, segði Eyðun Mørkøre.

Men fyri tað, um okkurt froytskt navn er at finna, so er tað ikki harvið vist, at nakað ólógligt er farið fram – og tað er heldur ikki so vist, at tað verður lætt at greina, segði Eyðun Mørkøre við útvarpið.

Í databasanum, um verður latin upp í kvøld, eru upplýsingar ikki bara frá #panamapapers, men eisini á nøvnum á umleið 100.000 feløgum frá lekanum Offshore Leaks í 2013. Eitt grafiskt amboð ger tað móguligt at kanna samanhangir millum persónar og feløg í databasanum, sum verður heimsins higartil størsta savn av offshorefeløgum og nøvnum aftanfyri.

Tað eru bara nøvnini, sum eru trekt úr hesum risastóra leka, sum verða almannakunngjørd, tí ICIJ heldur, at upplýsingarnir hava almennan áhuga.

Tey 11,5 milliúnir skjøluni, sum eru í #panamapapers – upplýsingar um bankakontoir, teldupostar og annað samskifti, passkopi, telefonnummur – hava innihald, sum hoyrir privatlívinum til, og tað verður ikki gjørt alment atkomuligt, upplýsir ICIJ í eini fráboðan.

Skjøluni verða frameftir bara tøk hjá teimum 109 fjølmiðlunum kring heimin, sum fara at halda fram við at granska í Panamaskjølunum – í Danmark eru tað Politiken og DR Dokumentar – saman við einstøkum øðrum miðlum í londum, sum í dag ikki eru umboðaðir í samstarvinum.

In.fo

Hallur av Rana 09.05.2016 (16:15)

Ólafur takkar fyri seg

Íslendingar skulu velja ein nýggjan forseta. Tað gjørdist greitt í dag eftir, at Ólafur Ragnar Grímsson, ið hevur verið røkt sessin síðan 1996, hevur boðað frá, at hann ikki stillar upp aftur.

Síðstu vikurnar hevur annars verið rímiliga óvist um íslendski forsetin stillaði upp aftur. Væl dámdi forsetin gjørdi vart við seg í kjalarvørrinum av Panama-lekanum, tá hann sýtti fyri at útskriva nýval, og stutt eftir boðaði frá, at hann hóast alt væntandi stillaði upp aftur til næsta val.

Áðrenn nýggjastu gølna í íslenskum politikki hevði hann nevnliga gjørt greitt, at núverandi seta var hansara seinasta.

Nú tykist tó, at hann enn einaferð hevur broytt støðu, og at íslendingar skulu hava ein nýggjan forseta. Í tíðindaskrivi sent íslenskum fjølmiðlum sipar hann til sína upprunaligu avgerð.

- Undir slíkum umstøðum, er tað bæði demokratiskt og natúrligt, eftir tjúgu ár í sessinum og tá hugt verður eftir heildarmyndini, at eg fylgi teimum sjónarmiðum, greining og niðurstøðum, ið eg nevndi í míni nýggjárskrøðu, skrivar forsetin og leggur afturat.

- Tí boði eg her við frá, at eg stilli ikki upp aftur.

In.fo

Vilmund Jacobsen 09.05.2016 (18:43)

Lítill línuveiða í løtuni

Trý ísfiskalínuskíp eru til fiskiskap í íslenskum sjógvi, og væntandi landaði eitt av hesum skipum í dag. Á Fiskamarknaði Føroya vænta tey ikki, at hini bæði línuskípini koma heim at landa hesa vikuna.

Aftrat ísfiskalínuskipunum, er eisini eitt frystilínuskip í íslenskum sjógvi í lýtuni.

- Trý línuskip fiska í føroyskum sjógvi, tvey frystilínuskip og eitt ísfiskalínuskip. Restin av línuskipunum liggja við bryggj, men fara væntandi út aftur fyrsta dagin.

Lagt verður aftrat, at streymurin batnar, sum vikan gongur, og veðrið sær eisini út til at fara at blíðka sum dagarnir ganga. Hetta er vánalig tíð til útróður, men væntandi verður okkurt verður seinni í vikuni.

In.fo

Vilmund Jacobsen 09.05.2016 (19:16)

Bátafestivalur eydnaðist sera væl

- Vit takka Bátafelagnum á Toftum og fólkunum aftan fyri bátafelagið fyri ein sera væl fyriskipaðan bátafestival og fyri tað megnar arbeiðið, sum verður gjørt soleiðis, at bátafestivalurin ár eftir ár er møguligur.

Tað sigur borgarstjórin í Nes kommunu, Jóhannus Danielsen. Hann vísir á, at í allar fagrasta várveðri varð bátafestivalurin hildin leygardagin.

- Sera nógv fólk vitjaði bátafestivalin í góðveðrinum, og tiltakið eydnaðist stak væl. Einir 60-70 bátar vóru við í fylginum úr Skálafirði og inn í Oyrahavnina nakað fyri klukkan 14, har harmonikulið tók ímóti við góðum harmonikutónum.

Tað var Símun Johannesen, fyrrverandi borgarstjóri í Nes kommunu, sum helt talu og bjóðaði vælkomnin, og eftir røðuna vórðu allar manningarnar bodnar út á fiskavirkið til suppu.

- Tað vóru eisini nógv fólk, sum vitjaðu bátafestivalin yvir land, og eitt nú kom eitt fylgi við umleið 100 motorsúklum á festivaløkið og setti sín serliga dóm á dagin. Nógv fólk hugnaðu sær á festivaløkinum allan dagin, sum endaði við stórdansi við Halluri Joensen Band.

Niðurstøðan hjá borgarstjóranum í Nes kommunu er, at bátafestivalurin eydnaðist sera væl.

- Men, aftan fyri liggur eitt megnar arbeiðið, sum Bátafelagið á Toftum og fólkíð aftanfyri felagið legði fyri dagin. Vit vilja takka teimum hjartaliga fyri stóra arbeiðið, sum verður gjørt ár um ár soleiðis, at møguleiki er fyri at halda Bátafestival á Toftum, okkara íbúgum og vitjandi til stóra gleði.

Jóhannus Danielsen takkar vegna kommununa eisini fyri, at tikið er so væl ímóti várdøgum, sum Nes kommuna í ár fyriskipaði fyri triðju ferð.

In.fo

Vilmund Jacobsen 09.05.2016 (20:44)

Trolveiðan roynist ikki

- Flestu partrolarapør eru til fiskiskap. Okkurt parið landar fyrst í hesi vikuni og onnur koma inn at landa, sum vikan gongur. Fiskiskapurin hjá partrolarunum roynist ikki.

Á Fiskamarknaði Føroya vita tey at siga, at tríggir djúrvatnstrolarar fiska svartkalva, sum verður ísaður umborð. Teir koma inn at landa seinni í vikuni. Onkur djúrvatnstrolari, sum frystir veiðina umborð, er eisini til fiskiskap.

Nú veðrið er so óstøðugt og keðiligt, liggja allir teir smáu trolbátarnir. Teir fara út aftur, tá veðurlíkindini verða betri.

- Tvey garnaskip eru á svartkalvaveiði. Teir hava brúkiligan fiskiskap og koma væntandi inn at landa seinni í vikuni, leggja tey á Fiskamarknaði Føroya aftrat.

In.fo

Pætur Albinus 09.05.2016 (23:01)

Talar fyri endurtøku av steypafinaluni

Í fjør vóru tað Víkingur og NSÍ, sum hittust í steypafinaluni í kappingini um Løgmanssteypið. Í ár eru tey aftur at finna í hvør sínari hálvfinalu - Víkingur ímóti Skála og NSÍ ímóti KÍ - so møguleiki er fyri, at talan verður um endurtøku av finaluni í fjør. Tað metir André Olsen, ítróttarskrivari hjá Miðlahúsinum, ikki vera so lítið sannlíkt heldur.

- Seinast KÍ yvirhøvur hevur vunnið ein dyst móti NSÍ, er 16. mars 2013, so vit skulu eitt sindur meira enn trý ár aftur fyri at finna seinasta sigurin. Liðini hava einaferð áður hitst í einari hálvfinalu í Løgmanssteypinum. Tað var í 2001, tá KÍ samanlagt spældi seg víðari. Fyrri dysturin, sum var spældur í Klaksvík, endaði við 1-1 javnleiki, har NSÍ fekk tvey reyð kort. Teir vóru Sjørður Jacobsen og Ian Højgaard. Seinna hálvfinalan í Runavík endaði við 2-2 javnleiki, so KÍ kom víðari eftir regluni um fleiri útivallarmál, greiðir André frá.

NSÍ er einasta liðið, sum Mikkjál Thomassen ikki hevur megnað at vunnið ímóti sum KÍ-venjari. Hann hevur vunnið ímóti øllum hinum.

Í hinari hálvfinaluni, sum er ímillum Víking og Skála, heldur André, at Víkingur er greiður favorittur. Ikki einans er talan um oddaliðið í Effodeildini ímóti einum uppflytara, men eisini innahýsis peika tølini á ein Víkinga-sigur.

- Víkingur hevur ótrúliga gott tak á Skála. Víkingur hevur ongantíð í søgu felagsins tapt ímóti Skála. Men tá skal havast í huga at Víkingur er eitt lutfalsliga nýtt felag, meðan Skála hevur verið langt niðri og vent eftir stovnanina av Víkingi, sigur André, sum tó peikar á, at Skála væl kann bíta frá sær á heimavølli.

- Tá Skála var í Effo-deildini í 2014, endaðu báðir dystirnir á Skála millum Skála og Víking við javnleiki. Tann fyrri við 1-1 javnleiki, meðan tann seinni endaði við 3-3 javnleiki. Tí bendir nógv á, at fyrra hálvfinalan millum Skála og Víking, sum verður spæld á Skála, kemur at vera opin og spennandi, men at Víkingur fer at orna tað á heimavølli, har felagið ongantíð í søguni hevur sett stig til móti Skála, sigur hann.

- Samanumtikið talar rímuliga nógv fyri einari endurtøku av steypafinaluni í 2015. Tað verður bygt á at NSÍ seinastu árinum hevur havt eitt gott tak á KÍ, eins og Víkingur hevur havt tað á Skála, sigur André Olsen at enda.

In.fo

Vilmund Jacobsen 09.05.2016 (23:59)

- Eru so bangnir fyri at missa arbeiði

- Eg ivist í, um nakað skip, sum bara siglir í Føroyum, heldur hvílireglurnar.

So avgjörður er Lassi Borðoy, stjóri í Navit, sum er skeiðsfyrirøka, ið millum annað bjóðar trygdar-og heilsuskeið til sjófólk.

Núverandi hvílireglur siga, at manningin skal halda frí 11 tímar um samdøgrið, og harav skulu seks tímar verða samhangandi.

- Kravið til hvílitíð ella frítíð er, at tá vikan er úti, skal manningin hava havt 77 tímar hvíld ella 11 tímar hvíld um samdøgrið. Samstundis er kravið, at onnur frívaktin skal vera í minsta lagi seks tímar.

Lassi Borðoy vísir á, at hetta er høvuðsreglan. Sjálvandi ber eisini til at bróta vakt, men tá vikan er úti, eigur tímatalvan at vísa, at tú hevur havt 77 tímar hvíld ella frívakt.

- Hetta kann ljóða lætt, men bróta menn vakt, so ber ikki til bara at geva teimum frí. Skipað skal jú siglast, og tí er einasti máti at økja um manningartalið.

Stjórin í Navit sigur, at tað, sum ofta hendir, er, at tá menn skulu skráseta sína hvílitíð, so verður lopið um onkrar av eykavaktunum, so tað ikki sæst á vaktartalvuni, at teir ikki halda reglurnar um hvílitíð.

- Vit sjómenn eru so loyalir móti reiðarunum. Vit eru so bangnir fyri at missa arbeiðið, at vit eru til reiðar at bróta hvílitíðina, so reiðaríini kunnu spara ein mann ella báðar tveir, heldur Lassi Borðoy.

Hann leggur aftrat, at á nógvum føroyskum skipum ganga teir seks og seks tímar, og á pappírinum fært tú seks tímar samanhangi frí, men í roynd og veru skal tú kanska skaffa áðrenn, skifta klæði og annars gera teg kláran.

Norðurlenska Maskinmeistarafelagið stúrir nevnliga fyri, at reiðaríni framhaldandi manna síni skip soleiðis, at arbeiðstakarar slaka í krøvunum um arbeiðshvíld, eitt nú tá teir ganga seks og seks tímar vakt.

Tað er nýggjasta útgávan av Mið & Magn, ið Føroya Skipara-og Navigatørfelag og Maskinmeistarafelagið geva út, sum ber hesi tíðindi.
In.fo

60 ár síðani so lítið av olju varð funnið, sum í 2015

09.05.2016 - 11:48

2015 var árið tá minst olja var funnin í heiminum farnu 60 árin. Orsøkin er ikki at oljan er rung at finna, men oljufeløgini leita ikki líka nógv longur.

Fyri fáum árum síðani kappaðust oljufeløgini um at sleppa frammat í hvørjum króki í heiminum í leitanini eftir olju. Men hesinleiti hugurin er sambært greiningarfyrirtekuni IHS munandi minkaður. Sambært Financial Times er 2015 árið tá minst varð funnið av olju síðani 1954.

Í 2015 blivu funnar 2,8 milliardir fæt av oljulíkum. Tølini hjá IHS visia eisini at flestu nýggju olju- og ella gassjeldurnar eru funnar á djúpum vatni.

Um ikki meir gongd kemur á oljuleitiningina komandi árin, so metir greiningarfyrirtekan WoodMac at heimurin í 2035 kemur at mangla 4,5 milliónir fæt um dagin, um ein tekur hædd fyri at nýtlan av olju og gassi verður sum ein roknað við í dag.
Oljan.fo

Meting um tilfeingið fyri viku 19 2016

Monday, 09 May 2016

Samandráttur: Línuskip: Tað eru 3 línuskip við Ísland sum ísa umborð, eitt kemur at landa mánadagin, vænti ikki at hini bæði koma í komandi viku, eitt frystur umborð. Tað eru 3 línubátar við Føroyar, tveir frysta umborð, ein ísar, vænti hann landar seinnapartin í vikuni, hinir liggja við bryggju, vænti teir fara avstað fyrst í komandi viku.

Útróður: Streymurin batnar sum vikan líður, og veðrið sær eisuni út at batnað sum vikan líður, so tað verður kanska eitt sindur av útróðrafiski, annars er tað vánalig tíð til útróður.

Djúpvatnstrolarar: Tríggir fiska svartkalva, koma at landa seinnapartin í vikuni, so eru tað aðrir sum frysta umborð.

Partrolarar: Tey flestu pørini eru til fiskarí, okkurt par landar fyrst í vikuni, so koma hini sum vikan líður, smáligt fiskarí.

Trolbátar: Allir trolbátarnir liggja tann 06-05, møðuligt fara teir út tá veðrið batnar.

Garnaskip: Tvey fiska svartkalva, koma at landa seinnapartin í vikuni, brúkuligt fiskarí.

Fmf.fo

[Valutanavn](#) ▼

Nationalbankens
middelkurs

Australske dollar

478,60

Bulgarske leva

380,37

Brasilianske real	186,12
Canadiske dollar	504,60
Schweizerfranc	673,06
Kinesiske renminbi.yuan	100,25
Tjekkiske koruna	27,530
Euro	743,93
Britiske pund	941,71
Hong Kong dollar	84,10
Kuna	99,47
Ungarske forint	2,3610
Israelske new shekel	172,65
Indiske rupees	9,800
Japanske yen	6,0291
Mexicanske peso	36,410
Norske kroner	79,71
Newzealandske dollar	444,24
Polske zloty	168,53
Russiske rubel	9,8900
Svenske kroner	80,23
Singapore dollar	477,74
Thailandske baht	18,570
Tyrkiske lira	222,43
US dollar	652,86
Sydafrikanske rand	43,220

Danskebank.dk

Andlát

Jørmund Reinert úr Norðradali andaðist 28. apríl í Norra, 86 ára gamal.
